

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-01926-011
Otsuse kuupäev	20. apr 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Mihkel Kivisalu
Tarbija	
Kaupleja	Inseneri Auto OÜ, 11355670
Tarbija nõue	Asendus õige toote vastu või ostusumma tagastamine ning kahju hüvitamine
Asja läbivaatamise aeg	16. apr 2022

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus osaliselt.

1.1. Rahuldada tarbija avaldus lepingust taganemise osas. Kauplejal on kohustus tarbijale hüvitada toote ostusumma 260 eurot (summa sisaldab 10 eurot postikulu). Tarbija peab tagastama webasto toote kauplejale.

1.2. Jätta rahuldamata tarbija kahju hüvitamise nõue sõidukulude hüvitamise osas (50 eurot).

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija ostis 16.12.2021.a kauplejalt lisasoojendusseadme Webasto (Land Rover Range Rover Sport (L320) (2005-2013), 2006) hinnaga 260 eurot (Tellimus nr.53). Tarbija sai mittesobiva toote ja ka asendus ebaõnnestus, kuid raha ei tagastatud.

Tarbijaavalduse kohaselt tellis ta kauba internetist ja sai kauba kätte 20.12.2021.a ning kauba kättesaamisel selgus, et tegemist on mittekomplektse kaubaga ja tarbija soovis kauba asendada. Tarbija helistas kauplejale, kuid kaupleja vastas, et ettevõtte on puhkusel ja tööd alustatakse alates 03.01.2022 a. Tarbija selgituste kohaselt oli tal töökojas aeg broneeritud ja ta survestas kauplejat kaupa asendama. Kuna kauba postiga saatmisest keelduti seekord, siis pidi tarbija ise kaubale järgi sõitma. Kohapeal võrdles tarbija kauba koodi ja see oli õige, kuid kui 21.12.2021.a seadet paigaldama hakati, siis selgus, et kinnitused ei sobi ning tarbija soovis kauba asendamist või siis tagastamist, kuid enam lahendusi tarbija sõnul ei pakutud. Tarbija nõudeks oli algselt lepingust taganemine ja ostusumma tagastamine summas 260 € + 50 € transpordikulu kaubale järgi sõitmise eest (sisuliselt kahju hüvitamine).

Peale kaupleja vastuse edastamist tarbijavaidluste komisjoni menetluse käigus täiendas tarbija, et kaupleja oli auto registreerimisnumbrist teadlik, sest see oli kirjas tarbija poolt tehtud tellimusel. Kaupleja väited nagu oleks tarbijale antud soovitus võtta kinnitused oma Land Roveri küljest ei vasta tõele, sest siis oleks tarbija sõnul koheselt välja tulnud, et tegemist on siiski Volkswagen Passatiga. Tarbija ei mõista, miks oleks ta pidanud tellima teadlikult mittedobilike kinnitustega toote, sest koodi järgi pidi varuosa sobima, lisaks olid olemas auto andmed. Tarbija soovib endiselt asendust õige lisasoojenduse vastu või siis 260 euro tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja selgitas oma vastuses, et neile teadaolevalt tellis tarbija Land Roverile Webasto-tüüpi kasutatud lisasoojendi ning ettevõtte ei olnud aimugi, et varuosa soovitakse Volkswagen Passatile, sest sellisel juhul ei oleks varuosa niisama hakatud välja saatmagi. Kaupleja sõnul soovitas ta esmasel tarbijapoolsel kontakteerumisel võtta kinnitused ja summuti soojenduse jaoks oma Land Roveri küljest, nagu seda tavaliselt tehakse. Kaupleja kinnitusel vastas tarbija, et kinnitused jne on avarii käigus purunenud.

Kaupleja vastuse kohaselt oli ka teada, et ettevõtte on kollektiivpuhkusel ja sellekohane info oli avaldatud Facebookis ja internetis, mistõttu ei olnud neil võimalik koheselt probleemiga tegeleda. Kaupleja organiseeris enda sõnul siiski kauba asenduse ja tarbija läks ise kohale ning veendus kauba õigsuses, peale mida lahkus. Kuna ka see lisasoojendusseade ei sobinud, mis tundus kauplejale imelik, sest ta oli eelnevalt kontrollinud mõlemal korral varuosa sobivust, siis soovis ta tarbijalt teada auto numbrit (algselt kaupleja väitel talle auto numbrit ei edastatud). Peale autonumbri saamist selguski, et müüdüd lisasoojendusseade ei saagi oma kinnituste ja summuti poolest Volkswagen Passatile sobida. Kaupleja sõnul tellis tarbija teadlikult mittedobilike kinnitustega toote, mistõttu keeldus ta ka toote tagasiostust.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitse seaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Menetluses kogutud tõendite ja ütluste põhjal leiab komisjon, et tarbija avaldus kuulub rahuldamisele.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust.

Võlaõigusseaduse § 208 lg 1 sätestab, et asja müügilepinguga kohustub müüja andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu. VÕS § 208 lg 4 kohaselt on tarbijalemüük asja müük müügilepingu alusel, mille puhul tarbijale müüb vallasasja müüja, kes sõlmib lepingu oma majandus- või kutsetegevuses. Poolte vaheline leping vastab tarbijalemüügi tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses kuna leping sõlmiti sidevahendi abil, vastab see ka VÕS §-s 52 kirjeldatud lepingule. Tarbija võib sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul (VÕS § 56 lg 1), kusjuures vastav tähtaeg hakkab üldjuhul kulgema päevast, mil tarbija või tema poolt nimetatud kolmas isik on saanud asja füüsiliselt enda valdusse (§ 56 lg 1¹). Tarbija ostis kauplejalt e-poest webasto eelsoojendi.

Esitatud tõenditest nähtub, et vaidlus on müüdüd asja lepingutingimustele mittevastavuses (VÕS § 217) ning kas tarbija vastutab asja mittevastavuse eest (VÕS §-id 103 ja 218). Müügilepingu alusel ostjale üleantava asja puhul on müüja vastutuse esmaseks eelduseks asja mittevastavus lepingutingimustele (VÕS § 217 lg 1-2).

Vahetult pärast kauba kättesaamist proovis tarbija webastot paigaldada, kuid see tema sõidukile ei sobi. Tarbija soovis webastot tagastada ja asendada ning tegi seda 14 päevase taganemisõiguse juures. VÕS § 56 kohaselt võib tarbija lepingust taganeda 14 päeva jooksul ilma põhjust avaldamata.

Materjalidest nähtub, et tootel vigu ei esinenud, kuid tegemist oli vale sõiduki seadmega. Samas komisjoni hinnangul ei mängi antud juhul rolli, kas toode oli defektiga või vale, kuivõrd tarbijal on vaatamata eeltoodule õigus sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul. Praegusel juhul nähtub esitatud tõenditest, et tarbija on õigeaegselt taganenud lepingust.

Komisjon märgib, et sidevahendi vahendusel ostes ning asjaga hilisemal tutvumisel (asja kättesaamisel) tuleb tarbijal tuleb asjaga tutvumisel silmas pidada, et tarbija ei tohiks asja kasutada enamal määral, kui ta oleks seda teinud tavakaupluses ostes. Kui tarbija on asja kasutanud rohkemal viisil, kui oli vaja sellega tutvumiseks ja selle omaduste veendumiseks, siis kauplajal on õigus vähendada tarbijale tagasimakstavat summat, seda käsitletakse asja väärtuse vähenemisena. Komisjon märgib täiendavalt, et Euroopa Kohus kohtuasjas nr C-489/07 on leidnud, et tarbija taganemisõigus on nähtud ette, et kaitsta tarbijat eriolukorras, mis valitseb sidevahendi abil sõlmitava lepingu korral, arvestades, et „tarbija ei saa tegelikult toodet näha ega osutatava teenuse laadiga tutvuda enne lepingu sõlmimist”. Lepingust taganemise õigus on seega mõeldud kompenseerima ebasoodsat olukorda, milles on tarbija sidevahendi abil sõlmitava lepingu korral, nähes talle ette sobiva nn järelemõtlemisaja, mille jooksul ta saab omandatud asja kontrollida ja järele proovida.

Seega on tarbijal õigus kogusummale 250 eurot (webasto) sealjuures postikuludele summas 10 eurot. Lepingust taganemisel muutub olemasolev võlasuhe tagasitaitmise võlasuhteks (VÕS 10. peatüki 2. jagu). Komisjon selgitab, et Riigikohus on korduvalt väljendanud seisukohta, et lepingust taganemise kehtivuseks peavad olema täidetud nii selle formaalsed eeldused, eelkõige olema esitatud vastaspoolele õigel ajal taganemisavaldus kui ka sisulised (materiaalsed) eeldused, st taganemiseks peab olema seda õigustav põhjus, eelkõige oluline lepingurikkumine VÕS § 116 mõttes.

VÕS § 116 lg 1 kohaselt võib lepingupool lepingust taganeda, kui teine lepingupool on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud. Komisjoni hinnangul on täidetud kõik materiaalsed ja formaalsed eeldused, et lepingust taganeda. Tarbija peab tagastama kauplajale toote (webasto).

VÕS § 222 sätestab, et kui asi ei vasta lepingutingimustele, võib ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui valitud õiguskaitsevahendi kasutamine on võimalik ja sellega ei põhjustata müüjale võrreldes teise õiguskaitsevahendi kasutamisega ebaproportsionaalseid kulusid, arvestades kõiki asjaolusid, muu hulgas väärtust, mis asjal oleks olnud, kui lepingutingimustele mittevastavust ei esineks, lepingutingimustele mittevastavuse olulisust ning ostja võimalust kasutada teist õiguskaitsevahendit ilma märkimisväärse ebamugavuseta. Alternatiivselt võivad pooled ka leppida kokku toote asendamises.

Viimaks analüüsib komisjon tarbija kahju hüvitamise avaldust (sisuliselt tarbija täiendavad kulud toote asendamisele ehk 50 euro eest sõidukulu).

VÕS § 101 lg 1 p 3 alusel võib tarbija (võlausaldaja) mh nõuda kahju hüvitamist. Riigikohus on märkinud lahendis 3-2-1-130-15, et VÕS § 115 lg 1 ning §-de 127 ja 128 alusel võib võlausaldaja lepingu rikkumise korral nõuda kahju hüvitamist, kui on täidetud eelkõige järgmised üldised eeldused:

- võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1);
- võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1);
- võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128);
- kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2);
- kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3);
- rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4)(vt RKTko nr 3-2-1-173-12, p 15). (p 11).

Riigikohus on lahendis nr 3-2-1-173-12 toonud välja, et põhimõtteliselt peab kõiki kahju hüvitamise nõude aluseks olevaid asjaolusid TsMS § 230 lg 1 esimese lause järgi tõendama hageja. VÕS § 103 lg 1 teise lause järgi eeldatakse siiski, et kohustuse rikkumine ei ole vabandata- ja kostja peab kahju hüvitamise kohustusest vabanemiseks tõendama, et rikkumine oli vabandata- (p 16). Põhjusliku seose tõendamine lepingurikkumise ja kahju vahel (VÕS § 127 lg 4) on samuti hageja ülesanne. (p 18). Kui kahju põhjustab küll võlgniku käitumine, kuid samasugune kahju oleks tekkinud hiljem ka muust asjaolust tulenevalt, tuleb ka muud asjaolu (kahju tekkimise teist põhjust) arvestada. Samuti on Riigikohus lahendis nr 3-2-1-178-13 märkinud, et kahju ettenähtavuse puhul on oluline selgitada, kas lepingut rikkunud pool pidi arvestama lepingurikkumise korral selliste tagajärgedega, s.o sellist liiki ja sellise suurusega kahju tekkimisega. Kahju ettenähtavust tuvastades tuleb arvestada üldjuhul seda, kas lepingut rikkunud pool nägi või pidi asjas esile toodud asjaoludel kahju ette nägema, kuid majandus- ja kutsetegevuses lepingut rikkunud poole puhul saab lähtuda ka sellest, mida pidi ette nägema sellel majandus- või kutsealal tegutsev keskmine mõistlik isik.

Komisjoni hinnangul ei ole menetluses esitatud materjalide pinnalt võimalik rahuldada tarbija nõuet kahju hüvitamise osas s.o sõidukulude osas. Esitatud materjalidest ei nähtu tõendeid tekkinud kahju kohta. Samas kuna pooled leppisid kokku selliselt, et tarbija tuleb tootele ise järgi, ei kuulu kahju hüvitamisele. Lisaks märgib komisjon, et kaupleja ei saanud ette näha, et toode ei sobi ning tarbija ei ole tõendanud, et kaupleja tekitas tarbijale kahju tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

Seega on tarbijal õigus lepingust taganeda ning nõuda toote ostuhinna tagastamist (sh postikulu. Tarbijal eiõigus nõuda kahju hüvitamist ülejäänud osas, kuivõrd kahju hüvitamiseks vajalikud eeldused on täitmata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu
/allkirjastatud digitaalselt/